

VERENSIIRTOKORTTI

Tärkeää huomioitavaa

- Käsittele samanaikaisesti vain yhdelle potilaalle tarkoitettuja verivalmisteita.
- Verensiirroissa suurin osa virheistä tapahtuu potilaan tunnistamisessa, joten ole siinä erityisen huolellinen.
- Samaan kanyyliin verivalmisteiden kanssa saa infusoida vain fysiologista keittosuolaa (NaCl 0,9 %) tai isotonista liuosta, joka ei sisällä kalsiumia.
- Käyttämättä jääneet verivalmisteet palautetaan sairaalan verikeskukseen jäljitettävyyden varmistamiseksi.

Verensiirron tarkistuslista

1. Tarkista siirtomääräys.
2. Tarkista valmisteen sopivuus potilaalle (veriryhmät, sopivuuskoe).
3. Tarkista verivalmiste (viimeinen käyttöpäivämäärä, väri, hyytymät, kaasun muodostus, siisteys).
4. Tunnista potilas ja varmista, että valmiste on tarkoitettu juuri hänelle.
5. Kirjaa potilaan pulssi, verenpaine ja lämpö.
6. Aloita verensiirto hitaasti ja tarkkaile potilaan vointia huolellisesti (biologinen esikoe).
7. Dokumentoi verensiirto sairaalan ohjeiden mukaan. Jokaisen valmisteen siirron aloitus- ja lopetus aika tulee kirjata.
8. Kirjaa potilaan pulssi, verenpaine ja lämpö myös verensiirron päätyttyä.
9. Sopivuuskoeletkun jaokkeet (valmisteen yksikkönumerolla ja henkilötietotarralla merkittynä) säilytetään jääkaapissa 3 vrk ajan ja käytetty valmiste siirtolaitteineen mahdollisuuksien mukaan 1 vrk ajan.

Verensiirtotutkimukset

- ABO- ja RhD-veriryhmämääritykset tulee tehdä ennen verivalmisteiden siirtoa kahdesta eri aikaan ja eri henkilön ottamasta näytteestä.
- Punasoluja siirrettäessä tehdään myös vasta-aineiden seulonta ja tarvittaessa tunnistus sekä sopivuuskoe.

Verensiirtolaite

- Kaikkien verivalmisteiden siirtoon käytetään suodattimella (150–200 µm) varustettua siirtolaitetta.

Punasolujen siirrot

Punasolujen siirron indikaatiot

- Krooninen anemia
- Syövän ja pahanlaatuisten veritautien tukihoito
- Akuutti vuoto

Punasoluvalmisteet siirretään huoneenlämpöisinä

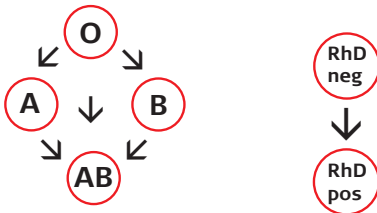
- Massiiviseen kylmän veren siirtoon liittyy rytmihäiriöiden ja sydänpysähdyksen vaara, minkä vuoksi valmisteet lämmitetään.

Punasoluvalmisteet säilytetään +2 – +6 °C lämpötilassa.

Infuusion kesto

- Keskimäärin 2–3 h
- Siirto on suoritettava 6 h kuluessa valmisteen huoneenlämpöön otosta.

Huomaa, että yli 1 h huoneenlämmössä ollutta valmistetta ei saa palauttaa jääkaappiin.

Punasolujen siirtosäännöt, jos veriryhmästä joudutaan poikkeamaan

Trombosyyttien siirrot

Trombosyyttien siirron indikaatiot

- Massiivi vuoto
- Verenvuotojen ehkäisy ja hoito, jos potilaalla on trombosytopenia tai trombosyyttien toimintahäiriö.

Trombosyyttivalmisteet säilytetään ja siirretään huoneenlämpöisinä

- Säilyvät 24 h huoneenlämmössä ilman heiluria.

Infuusion kesto

- 30–60 minuuttia

Anti-D-suojaus

- Mikäli RhD-negatiiviset trombosyytit ovat loppuneet ja RhD-negatiiviselle potilaalle joudutaan siirtämään RhD-positiivisia valmisteita, tulee potilaalle antaa anti-D-suojaus.

Potilaan veriryhmä	Valmisteen veriryhmä	Sopivuus
A	O AB B	hyvä kelvollinen kelvollinen
O	B A AB	kelvollinen kelvollinen kelvollinen
B	O AB A	hyvä kelvollinen kelvollinen
AB	A B O	hyvä hyvä hyvä

Trombosyyttien siirtosäännöt, jos ABO- veriryhmästä joudutaan poikkeamaan

Plasmavalmisteen siirrot

Plasmavalmisteen (octaplasLG®) siirron indikaatiot

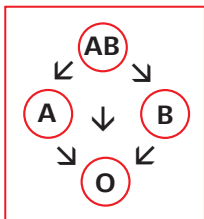
- Usean hyytymistekijän samanaikaisen vajauksen korjaaminen vuodon tai toimenpiteen yhteydessä.

Plasmavalmisteet siirretään huoneenlämpöisinä

- Säilyvät sulatettuna huoneenlämmössä 8 h ja +2 – +8 °C:ssa 5 vuorokautta.

Huomaa, että jääplasmaa siirrettäessä ABO-ryhmän vastaisesti siirtosäännöt ovat käänteiset punasoluvalmisteisiin verrattuna.

Katso tarkemmat tiedot valmisteyhteenvedosta.

Toimenpiteet haittavaikutustilanteessa

1. Keskeytä verensiirto ja ilmoita reaktiosta lääkärille.
2. Aloita oireenmukainen hoito.
3. Tarkista valmisteen ja potilaan tunnistetiedot. Huolehdi, että mahdollisesti ristiin vaihtuneen valmisteen siirto toiselle potilaalle estetään.
4. Ilmoita haitasta sairaalan verikeskukseen.
5. Jätä verensiirtolaite kiinni valmisteeseen, pakkaa ne muovipussiin ja säilytä jääkaapissa. Verikeskus toimittaa valmisteen tarvittaessa Veripalvelun veriturvatoimistoon tutkimuksia varten.
6. Täytä ilmoitus vakavasta haittavaikutuksesta (www.veripalvelu.fi/terveydenhuollon-ammattilaiset).
7. Toimita ilmoitus ja valmiste sairaalan verikeskukseen.
8. Pohtikaa työyksikössä tapauksen syytä ja päättäkää mahdollisista korjaavista toimenpiteistä.

Ota yhteyttä

Veriturvatoimisto

p. 029 300 1100, veriturva@veripalvelu.fi
(haittavaikutukset ja veriturva-asiat)

Tilauskeskus

p. 029 300 1001
(verivalmisteisiin ja verenkäyttöön liittyvät asiat)
veripalvelu.fi